

مجموعه مباحث اخلاقی

پاداش فراوان برای تلاش مبلغان

استاد معظم
حضرت آیت الله یثربی کاشانی «دامت برکاته»

۱ اسفند ماه ۱۳۸۶

۱۲ صفر المظفر ۱۴۲۹

تکثیر این جزوه

با رعایت محتوا، حفظ امانت در نقل و ذکر مأخذ مجاز است

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على سيدنا محمد وآله الطاهرين ولعنة الله
على أعدائهم أجمعين .

«إلهي اجعلني من الْمُصْطَفَيْنِ الْأَخْيَارِ وَالْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ الْأَبْرَارِ
السَّابِقِينَ إِلَى الْمَكْرُمَاتِ الْمُسَارِعِينَ إِلَى الْخَيْرَاتِ الْعَامِلِينَ لِلْبَاقِيَاتِ
الصَّالِحَاتِ السَّاعِينَ إِلَى رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
وَبِالْإِجَابَةِ جَدِيرٌ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»^(۱).

پروردگارا! مرا از خوبان برگزیده ات قرار ده و مرا به نیکان شایسته ملحق کن ،
سبقت گیرندگان به سوی جوانمردی ها ، شتابندگان به سوی نیکی ها ، عمل
کنندگان برای کارهای نیک ماندگار ، کوشش کنندگان برای بالاترین درجه ها
به رحمت ای رحم کننده ترین رحم کنندگان .

شرط دستیابی به درجات بالاتر؛

در جلسات گذشته فرازهای پایانی مناجات «المطيعين لله» را توضیح
داده و تبیین نمودیم و نشانه های خوبان برگزیده و نیکان شایسته و چگونگی

۱- مناجات خمسة عشر، مناجات المطيعين لله .

ملحق شدن به آنان را با توجّه به آیات و روایات بیان کردیم.

به مناسبت دهه پایانی ماه صفر که مصادف است با ایام تبلیغ روحانیون و ارشاد مردم، در یکی از عبارتهای این مناجات تأمل بیشتری می‌کنیم.

از نظر امام سید الساجدین علیه السلام یکی از شرایط دستیابی به درجه خوبان برگزیده، کوشش و تلاش برای رسیدن به بالاترین درجات می‌باشد.

«السَّاعِينَ إِلَى رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ».

حال پرسش مهم این است که دستیابی به درجات بالا و رفیع چگونه ممکن است و رسیدن به این درجه در دست چه کسی است؟ برای پاسخ به این دو پرسش اندکی در آیات و روایات تأمل می‌کنیم.

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ﴾^(۱).

خداوند کسانی را که ایمان آورده‌اند و کسانی را که علم به آنان داده شده درجات عظیمی می‌بخشد، و خداوند به آنچه انجام می‌دهید آگاه است. بر اساس آیه فوق دو شرط برای ارتقاء درجه وجود دارد که عبارت است از ایمان و علم. همراهی و مقارنت ایمان و علم موجب ترفیع درجه می‌گردد. از اطلاق آیه نیز می‌توان دریافت که دستیابی به درجات بالاتر فقط

۱- سوره مجادله، آیه ۱۱.

مخصوص آخرت نیست و در دنیا نیز این لطف الهی شامل کسانی که ایمان و علم را با هم داشته باشند، می‌گردد.

علم و عمل دو بال پرواز؛

همراهی ایمان و علم آدمی را به درجات بالاتر می‌رساند و دستیابی به آن جایگاه را آسانتر می‌کند. توجه به این نکته بسیار ضروری است که شرط نخست ارتقاء درجهٔ بنده - ایمان - برای شکوفا شدن و پرواز در آسمان معرفت الهی به دو بال علم و عمل نیاز دارد؛ زیرا ایمان بدون علم تعبد محض است و در ادبیات دینی ما ساعتی تفکر از شصت سال عبادت بدون علم ارزشمندتر است^(۱) و ایمان بدون عمل که لقلقهٔ زبان است آدمی را به درجات رفیع نمی‌رساند.

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرمایند:

«إِنَّ الْإِيمَانَ لِيَبْدُو لَمِعَةِ بَيْضَاءٍ فَإِذَا عَمِلَ الْعَبْدُ الصَّالِحَاتِ نَمَا وَزَادَ حَتَّى يَبْيِضَ الْقَلْبُ كُلَّهُ»^(۲).

ایمان نخست همانند نقطه‌ای روشن است و اگر بنده عمل صالح انجام دهد، آن نقطه رشد می‌کند و وسیع می‌شود تا آنکه تمام قلب روشن گردد.

علم و عمل مکمل یکدیگر هستند. باید کمبود و نقصان علمی را با عمل

۱- بحار الانوار، جلد ۶۶ صفحه ۲۹۳.

۲- المحجة البيضاء، جلد ۱ صفحه ۲۷۷.

جبران کنیم. آیا کسی می‌تواند مدعی شود که به عمق تمام قرآن پی برده است و کاملاً به آن عالم است؟! آیا کسی به سرّ و لطایف ادعیه‌ای که از ائمه اطهار علیهم‌السلام به ما رسیده است عالم و آگاه است؟ بنابر این علم و عمل موجب تقویت ایمان است و باید از هر دو بهره برد تا نقایص یکدیگر را جبران کنند. در دعای صباح امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌فرمایند:

«يَا مَنْ دَلَّ عَلَى ذَاتِهِ بِذَاتِهِ»^(۱).

ای آنکه دلالت می‌کند بر هستی اش به وسیله خودش.

چه کسی می‌تواند ادعا کند که به فهم عمیق دعای شریف صباح دست

یافته است؟

خداوند متعال می‌فرماید:

﴿سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ﴾^(۲).

به زودی نشانه‌های خود را در اطراف جهان و در درون جانشان به آنها نشان

می‌دهیم.

آیا کسی به جز حضرات معصومین علیهم‌السلام کاملاً به آیات الهی آگاه و

واقف است؟

نتیجه سخن آنکه دستیابی به درجات بالاتر در سایه عمل امکان‌پذیر

است و عمل بدون علم، ارزش چندانی ندارد و زمینه دستیابی به آن درجات رفیع

را مهیا نمی‌کند. خداوند متعال می‌فرماید:

۱- مفاتیح الجنان، دعای صباح.

۲- سوره فصلت، آیه ۵۳.

﴿وَلِكُلِّ دَرَجَاتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ﴾^(۱).

و برای هر یک درجات و مراتبی است از آنچه عمل کردند و پروردگارت از اعمالی که انجام می دهند غافل نیست.

در آیه فوق نیز دستیابی به درجات بالاتر به اعمال و افعالی که انجام می دهیم گره و پیوند خورده است.

حال باید به این پرسش پاسخ داد که چه کسی ما را به درجات بالاتر می رساند؟ در هر نظام و دستگاهی ترفیع درجه و ارتقاء رتبه در دست فرمانده اصلی می باشد. فرمانده نظام خلقت و آفرینش ذات اقدس ربوبی است؛ بنابراین این تنها اوست که می تواند درجات بالاتر را نصیب ما بگرداند البته به شرط آنکه استعداد و لیاقت آن را داشته باشیم و همانطور که بیان کردیم ایمان، علم و عمل این استعداد و زمینه را در وجود ما ایجاد می کند. در دعای جوشن کبیر آمده است.

«يَا رَافِعَ الدَّرَجَاتِ»^(۲).

ای بالا برنده درجات.

و در قرآن کریم آمده است:

﴿نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَأٍ﴾^(۳).

درجات هر کس را که به خواهیم بالا می بریم.

۱- سوره انعام، آیه ۱۳۲.

۲- مفاتیح الجنان، دعای جوشن کبیر.

۳- سوره انعام، آیه ۸۳.

﴿رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ﴾ (۱).

او درجات را بالا می‌برد و صاحب عرش است.

هدایت شیعیان و پاداش آن؛

حال روی سخن با طلاب و روحانیون عزیز است که سالها در حوزه علمیّه مشغول کسب و تحصیل معارف اهل بیت علیهم‌السلام هستند و می‌خواهند با گردآوری ایمان، علم و عمل به درجات بالاتر دست یابند. این عزیزان باید از هر فرصتی برای هدایت و ارشاد مردم کمال استفاده را بکنند. دههٔ آخر صفر وقت بسیار مناسبی برای انجام فریضه و وظیفهٔ تبلیغ است. در ماه رمضان و دههٔ محرم، مردم روحانیون را دعوت می‌کنند و با بذل مال و سرمایه به درگاه ایزدی تقرب می‌جویند. به دوستان پیشنهاد می‌کنم که در دههٔ صفر بدون انتظار و دریافت مزد به تبلیغ بروند و با قصد قربت تام انجام وظیفه کنند. هیچ شکی نیست که مردم، تشنهٔ معارف اهل بیت علیهم‌السلام هستند و بسیاری از احکام شرعی و مسائل اعتقادی را نمی‌دانند که این خود وظیفهٔ ما را سنگین‌تر می‌کند.

امروزه از سوی مخالفین تشیع نزاع و تهاجمی علیه توحید یا اصل نبوت صورت نمی‌گیرد. شبهات و تهاجم اصلی علیه مسائل امامت و ولایت متمرکز شده است و ما باید این مبانی اعتقادی را روشن و تحکیم کنیم.

۱-سورهٔ غافر، آیه ۱۵.

خداوند متعال به کسانی که در این زمینه انجام وظیفه کنند و مردم را به سوی مسیر ائمه اطهار علیهم السلام هدایت نمایند، درجات بسیار بالایی ارزانی می‌دارد. در این زمینه روایات بسیار فراوانی وجود دارد که به برخی از آنها اشاره می‌کنیم.

امام حسن عسکری علیه السلام می‌فرماید:

«أشدّ من يتم اليتيم الذي انقطع عن أبيه يتم يتيم انقطع عن إمامه ولا يقدر على الوصول إليه، ولا يدري كيف حكمه فيما بيتلي به من شرائع دينه، ألا فمن كان من شيعتنا عالماً بعلمنا وهذا الجاهل بشريعتنا المنقطع عن مشاهدتنا يتيم في حجره ألا فمن هداه وأرشدته وعلمه شريعتنا كان معنا في الرفيق الأعلى»^(۱).

سخت‌تر از یتیمی که پدرش را از دست داده است، یتیمی است که از امامش منقطع شده است، و توانایی رسیدن به او را ندارد و احکام مسائل مبتلابه خود را نمی‌داند. به درستی که هر کس عالم به شریعت ما باشد این جاهل به شریعت ما که از دیدار ما منقطع است یتیمی است که در دامن او قرار دارد، هر کس که او را هدایت و ارشاد کند و شریعت ما را به او بیاموزد، در درجات بالای بهشت همراه ما خواهد بود.

هر کس ایتم آل محمد علیهم السلام را سرپرستی کند و احکام و اعتقادات را به آنان بیاموزد همراه ائمه اطهار علیهم السلام در بهشت اعلی خواهد بود. این وعده از جانب امام علیه السلام می‌باشد و صدق و تخلّف‌ناپذیر است.

۱- بحار الانوار، جلد ۲ صفحه ۲.

امام حسن عسکری علیه السلام در روایت دیگر می‌فرمایند :

«من كان من شيعتنا عالماً بشريعتنا فأخرج ضعفاء شيعتنا من ظلمة جهلهم إلى نور العلم الذي حبونا به جاء يوم القيامة وعلى رأسه تاج من نور يضيي لأهل جميع العرصات، وعليه حلة لا يقوم لأقل سلك منها الدنيا بحذافيرها، ثم ينادي مناد يا عباد الله! هذا عالم من تلامذة بعض علماء آل محمد عليه السلام ألا فمن أخرجته في الدنيا من حيرة جهله فليتشبث بنوره ليخرجه من حيرة ظلمة هذه العرصات إلى نزه الجنان فيخرج كل من كان علمه في الدنيا خيراً أو فتح عن قلبه من الجهل قفلاً، أو أوضح له عن شبهة»^(۱).

هر کس از شیعیان ما که عالم به شریعت ما باشد و شیعیان مستضعف و ضعیف [از نظر فکری و اعتقادی] را از تاریکی جهل خارج کند و به نور علمی که ما به او هدیه داده‌ایم، هدایت کند، در روز قیامت تاجی از نور بر سر خواهد داشت که همه صحرای قیامت را روشن می‌کند، و لباسی بر تن که ارزش تمام دنیا برابر و معادل کوچکترین جزء آن نیست. سپس منادی ندا می‌دهد: ای بندگان خدا! این شخص، عالمی است که شاگرد بعضی از علمای آل محمد عليه السلام بود، هر کس که به وسیله او در دنیا از حیرت جهل بیرون آمده، بیاید و به نور او خود را در آویزد تا او را از تاریکی و حیرت صحرای محشر بیرون آورد و به تفرّجگاه و نزهتگاه بهشت وارد کند. در آن هنگام هر

۱- بحار الانوار، جلد ۲ صفحه ۲.

کس که از آن عالم در دنیا خیر و نیکی آموخته و یا قفلی از جهل از قلب او گشوده شده و یا شبهه‌ای از او بر طرف شده است به سوی آن عالم حرکت می‌کنند.

در این روایت نیز برای کسانی که به هدایت مردم می‌پردازند پادشاه‌های بالایی در نظر گرفته شده است، که عبارت‌اند از تاج نورانی در روزی که همه جا گرم و تاریک است؛ لباس گرانبها بر تن در روزی که همگان مانند روزی که از مادر زاده شدند محشور می‌شوند^(۱)؛ و داشتن مقام شفاعت. شفاعتی که این عالم از آن برخوردار است تنها نجات از جهنم نیست بلکه او افرادی را که هدایت کرده است به باغها و تفرجگاههای بهشت راهنمایی می‌کند.

امام حسن عسکری علیه السلام در روایت دیگری، اجر و مزد علماء را بیشتر از پادشاهان و مجاهدان می‌دانند و می‌فرمایند:

«علماء شیعتنا مرابطون بالثغر الذی یلی ایلیس و عفارتیه... ألافمن انتصب لذلك من شیعتنا کان أفضل ممن جاهد الروم والترك والخزر ألف ألف مرّة»^(۲).

علمای شیعه مرزبانانی هستند در روزنه‌هایی که ابلیس و سپاهیان او نفوذ می‌کند... به درستی که هر کس از شیعیان ما در برابر آنان بایستد، هزار هزار بار پاداشی برتر از مجاهدی دارد که با روم، ترک و خزر مبارزه کرده است.

۱- غریب الحدیث، جلد ۲ صفحه ۴۵۸.

۲- بحار الانوار، جلد ۲ صفحه ۵.

در روایت دیگری امام حسن عسکری علیه السلام می فرماید: خانمی خدمت حضرت زهرا علیها السلام شرفیاب شد و از ایشان سؤالهای زیادی پرسید تا جایی که از فراوانی سؤالهایش شرمنده شد. حضرت زهرا علیها السلام به آن خانم فرمودند: پرسشهایت را بپرس و ناراحت مشو؛ زیرا خداوند متعال در برابر هر پرسش تو که به آن پاسخ می دهم پاداش فراوانی به من می دهد^(۱).

در روایتی دیگر امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید:

«من قوی مسکیناً فی دینه ضعیفاً فی معرفته علی ناصب مخالف فأفحمه لقنه الله یوم یدلی فی قبره. أن یقول: الله ربی ومحمد نبیّی وعلیّ ولیّی والکعبة قبلتی والقرآن بهجتي وعدتی والمؤمنون إخوانی، فیقول الله: أدلیت بالحجة فوجبت لك أعلى درجات الجنة فعند ذلك يتحوّل علیه قبره أنزه ریاض الجنة»^(۲).

اگر کسی، فردی را که از نظر معرفت دینی تنگدست و ضعیف باشد، بر نواصب [مخالف] یاری دهد، هنگامی که او را داخل قبر می گذارند، خداوند او را تلقین می کند که بگوید: الله خدای من است، محمد صلی الله علیه و آله پیامبر من، علی علیه السلام ولی من، کعبه قبله من، قرآن سرور و یاری دهنده من و مؤمنان برادران من هستند. آنگاه خداوند می گوید: به حجّت چنگ زدی و بر تو واجب است بالاترین درجات بهشت، سپس قبر او به تبدیل به بهترین باغهای بهشت می شود.

۱- بحار الانوار، جلد ۲ صفحه ۳.

۲- بحار الانوار، جلد ۲ صفحه ۸.

در روایتی دیگر امام رضا علیه السلام می فرمایند :

«أفضل ما يقدمه العالم من محبيننا وموالينا أمامه ليوم فقره وفاقته
وذله ومسكنته أن يغيث في الدنيا مسكيناً من محبيننا من يد ناصب
عدو لله ولرسوله، يقوم من قبره والملائكة صفوف من شفيع قبره إلى
موضع محله من جنان الله فيحملونه على أجنحتهم، ويقولون: طوباك
طوباك يا دافع الكلاب عن الأبرار، ويا أيها المتعصب للأئمة
الأخيار»^(۱).

بهترین و برترین چیزی که یک عالم دوستدار و محبّ ما برای روز فقر،
سختی، ذلت و تنگدستی [قیامت] خود، می برد، این است که در دنیا
فریادرس دوستداران ضعیف ما باشد از دست دشمن خدا و رسول
خدا صلی الله علیه و آله و سلم. [پاداش او در روز قیامت این است که] هنگامی که از قبر بر
می خیزد فرشتگان از قبر او تا جایگاهش در بهشت صف می کشند و به احترام
می ایستند و او بر بالهایشان قدم می گذارد، و فرشتگان به او می گویند: خوشا
بحالت ای دور کننده سگها از نیکان و ای متعصب بر امامان برگزیده علیهم السلام].
کسی که ایتم آل محمد علیهم السلام را سرپرستی کند و شبهات را پاسخ دهد،
غریبانه وارد بهشت نمی شود بلکه با استقبال با شکوهی از سوی فرشتگان و
مراسمی خاص وارد بهشت می شود.

در رابطه با تعلیم و هدایت مردم روایات بسیار فراوانی وجود دارد که

۱- بحار الانوار، جلد ۲ صفحه ۱۱.

به برخی از آنها اشاره کردیم. خلاصه سخن اینکه. هدایت مردم و دستگیری آنان در برابر شبهات مقام بسیار بالایی برای مبلغان و هادیان به ارمغان می‌آورد. باید آن را جدی گرفت و به سادگی از کنار آن عبور نکرد؛ چرا که هدایت شیعیان برای ما و برای آنان خیرات و فواید بسیاری دارد.

برای اینکه به درجات بالا دست یابیم باید اعمالی انجام دهیم که باقی و جاودان باشد. همه چیز فانی است و خداوند متعال باقی است در نتیجه هر عملی هم که فقط برای خدا باشد، باقی و جاودان خواهد بود.

نکته اساسی این که در این راه باید ایمان، علم و عمل را با هم داشته باشیم. عمل صالح برای هر گروه و جماعتی متفاوت می‌باشد؛ عمل صالح طلاب، تبلیغ و ارشاد مردم است و هیچ بهانه‌ای در نرفتن به تبلیغ و عدم انجام وظیفه در بارگاه الهی مقبول نیست.

چندی پیش، مفتی وهابیان به نام البراک فتوی به قتل شیعیان داد. باید در برابر تهاجم و شبه‌افکنی مخالفان مصونیت ایجاد کنیم، هدف نخست ما، شیعه کردن اهل تسنن نیست، بلکه تقویت اعتقادات شیعیان و مصونیت آنان در برابر شبهات می‌باشد. بی‌مزد و منت باید به تبلیغ رفت. مناطق دور دست را نباید فراموش کرد هر چند که در شهرهای نزدیک هم نیاز به مبلغ داریم. سالها سر سفره اهل بیت علیهم‌السلام نشسته‌ایم حال باید گامی در راه آنان برداریم و به وظیفه ارشاد مردم بخصوص جوانان پردازیم.

«والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

چندی پیش، مفتی وهابیان به نام البراک فتویٰ به قتل شیعیان داد. باید در برابر تهاجم و شبه‌افکنی مخالفان مصونیت ایجاد کنیم، هدف نخست ما، شیعه کردن اهل تسنن نیست، بلکه تقویت اعتقادات شیعیان و مصونیت آنان در برابر شبهات می‌باشد. بی‌مزد و منت باید به تبلیغ رفت. مناطق دور دست را نباید فراموش کرد هر چند که در شهرهای نزدیک هم نیاز به مبلغ داریم. سالها سر سفرهٔ اهل بیت علیهم‌السلام نشستیم حال باید گامی در راه آنان برداریم و به وظیفهٔ ارشاد مردم بخصوص جوانان پردازیم.

(صفحهٔ ۱۴ از همین جزوه)

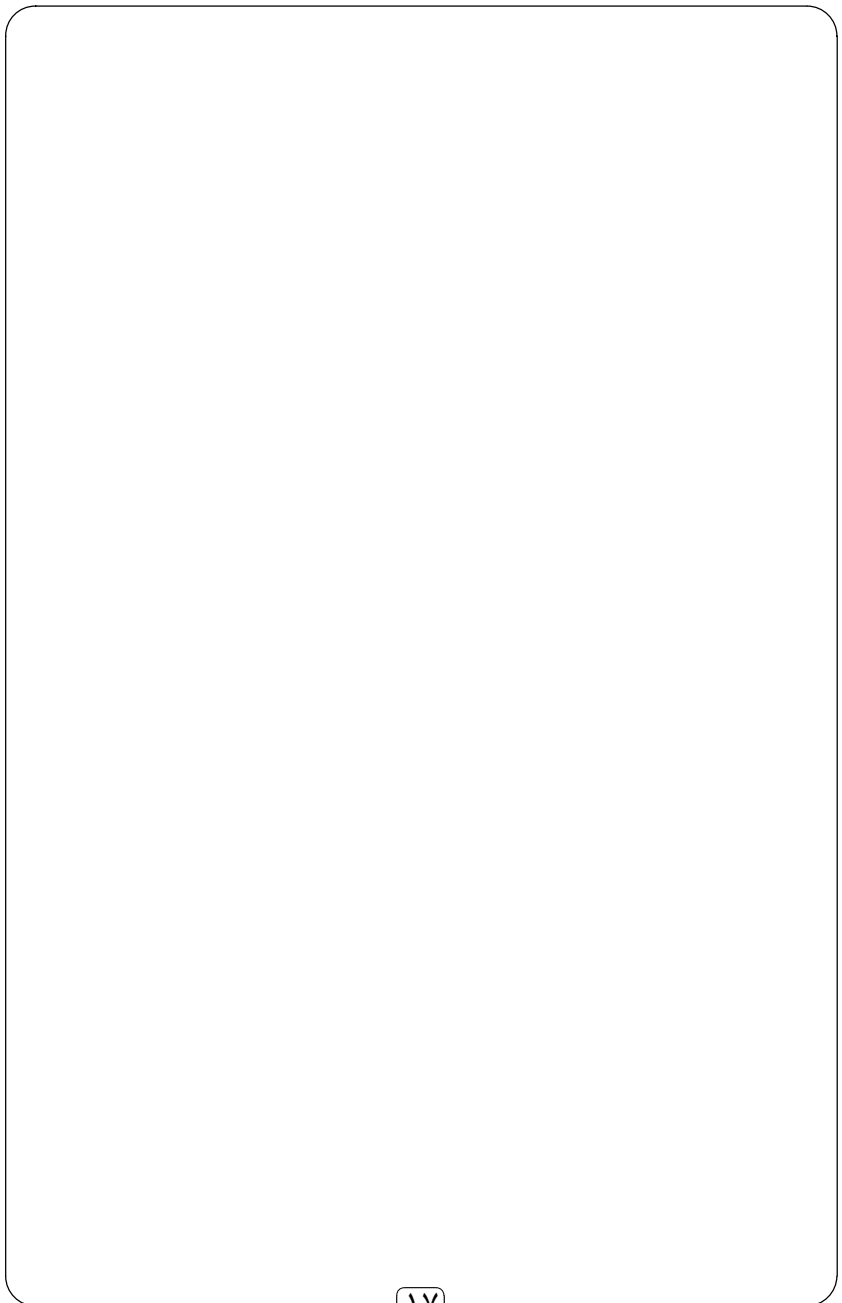
www.yasrebi.ir

پست الکترونیک: info@yasrebi.ir

محل برگزاری جلسات:

چهار راه شهدا - خیابان معلم - کوچه معلم ۱۴ - پلاک ۸

تلفن ۷۷۳۲۳۶۷ و ۷۷۴۹۱۶۰ - نمابر ۷۷۴۳۹۱۹

اخلاق: ۶۷